Uudenmaan virkistysalueyhdistys

SANDVIKENIN VIRKISTYSALUEEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA

8/2026

Sisältö

Tiivistelmä ... 3
1 Tausta ja tavoitteet ... 4
2 Suunnittelualueen tarkastelu ... 4
2.1 Suunnittelualueen sijainti ja rajaus ... 4
2.2 Kehittämisen suunnittelua ohjaavat asiakirjat ... 5
2.3 Luonnon yleispiirteet ... 6
2.4 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto ... 7
3 Käytön ja hoidon periaatteet ... 8
3.1 Virkistyskäyttö ... 8
3.2 Luonnonhoito ... 8
4 Suunnittelualueen virkistyskäytön nykytila ... 9
4.1 Vetovoimatekijöiden analyysi ... 9
4.2 Virkistyskäytön kysyntä ja tarjonta ... 9
5 Kehittämistoimenpiteet ... 11
5.1 Virkistyskäyttö ... 11
5.2 Luonnonhoito ... 12
6 Lähteet ... 14
7 Liitteet ... 15
7.1 Sandvikenin virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelma 2024–2034 ... 15

Tiivistelmä

Sandvikenin virkistysalue sijaitsee Bromarvissa, Raaseporin ja samalla koko Uudenmaan läntisimmässä kolkassa. Virkistysalueena se on rauhallinen merenrantakohde, jota moni kuvaa kätketyksi helmeksi. Auto- ja pyörämatkalaisten lisäksi Sandvikenissä käy melojia, joille alueen matalat rannat sopivat hyvin.

Sandvikenin virkistysalueen rantaviivaa hallitsevat hiekkarannat, jotka vaihettuvat rantavyöhykkeen jälkeen järeäpuustoisiin mäntyvaltaisiin kangasmetsiin. Metsiin on aiempien harvennusten myötä syntynyt hiljalleen alikasvostaimiainesta ja siten paikoin puuston kaksijaksoisuuden rakennepiirteitä. Virkistysalueen itäosaa puolestaan hallitsivat aiemmin metsittymisen myötä umpeenkasvaneet vanhat pellot ja niityt erityisesti alavimmilta osilta, jotka ovat olleet käytössä hakamaisina laitumina vielä 2000-luvulla. Näitä reheviä ruohoisia itäosan metsiköitä on ennallistettu niitty- ja hakamaiksi yhteistyössä Uudenmaan elinvoimakeskuksen kanssa vuonna 2026. Niitty- ja hakamaisia alueita ympäröivät havupuuvaltaiset kangasmetsät.

Sandvikenissä on pitkään ollut tarjolla vaatimattomat virkistyskäytön peruspalvelut: pysäköintipaikka, infotaulu ja kompostoiva kuivakäymälä. Alueella ei ole tulipaikkaa, eikä luvaton tulenteko myöskään ole siellä merkittävä ongelma. Kävijälaskennan perusteella arvio Sandvikenin tämänhetkisestä käyntimäärästä on 3500–4000 käyntiä vuodessa. Virkistysalueiden ja -palveluiden kysyntä on Uudellamaalla yleisesti ottaen kasvussa, mutta Sandvikenin osalta syrjäinen sijainti rajoittaa käyntimäärien kasvua eikä suurta lisäystä ole odotettavissa.

Tämä käyttö- ja hoitosuunnitelma on laadittu ohjaamaan virkistysalueen käyttöä, hoitoa ja kehittämistä. Sen periaatteellinen aikajänne on noin kymmenen vuotta, mutta tarvittaessa sitä voidaan päivittää jo aiemminkin.

Suunnitelman mukaisesti Sandvikenissä ylläpidetään pienimuotoista, mutta korkeatasoista virkistyskäytön peruspalveluvarustusta. Päärannalle ja kahdelle pienemmälle rannalle asennetaan Uuvin malliston mukaisia taukopaikkarakenteita, jotka palvelevat rantapiknikille saapujien ja telttailijoiden tarpeita. Kesällä 2026 Sandvikeniin on rakennettu esteetön, imuautolla tyhjennettävä kuivakäymälä osana laajempaa Uuvin virkistysalueiden käymälöiden uudistushanketta.

Sandvikenin virkistysalueen luonnonhoidossa toteutetaan virkistyskäyttöä ja luonnon elinvoimaisuutta palvelevia toimenpiteitä. Virkistyskäytön kannalta on olennaista, että alueella on viihtyisää kulkea ja samalla kävijällä on mahdollisuus havainnoida ympäristöään, niin alueen sisäistä lähimaisemaa kuin maisemaa alueen ulkopuolella. Alueelle suunniteltuilla luonnonhoitotoimilla ylläpidetään rantaluonnon sekä harvinaistuneiden perinnebiotooppien monimuotoisuutta. Lisäksi muutamien metsikkökuvioiden eri-ikäisen puustorakenteen kehittymisedellytyksiä parannetaan poimintahakkuulla samalla avartaen niiden sisäistä lähimaisemaa.

1 Tausta ja tavoitteet

Uudenmaan virkistysalueyhdistys Uuvi laatii kaikille virkistysalueilleen käyttö- ja hoitosuunnitelman, joka ohjaa virkistysalueen käyttöä, hoitoa ja kehittämistä. Sen periaatteellinen aikajänne on noin kymmenen vuotta, mutta tarvittaessa sitä voidaan päivittää jo aiemminkin.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa esitetään virkistyskäytön kehittämistoimenpiteet sekä virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelmat perusteluineen. Niitä laadittaessa pyritään kehittämistä tarkastelemaan itse virkistysalueen lisäksi myös ympäröivien alueiden toimintojen ja palveluiden näkökulmasta.

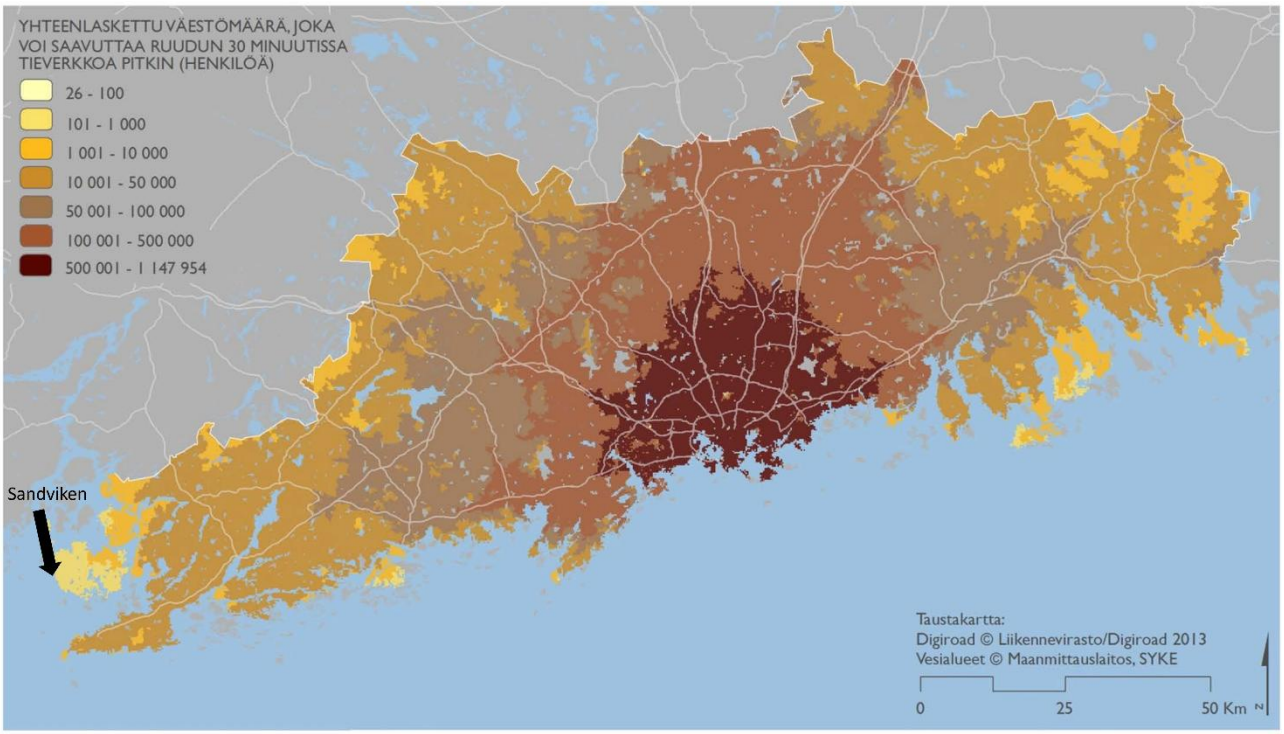
Sandvikenin virkistysalue on tullut Uuvin hallintaan vuonna 1998. Sille ei aiemmin ole tehty käyttö- ja hoitosuunnitelmaa. Alueelle on laadittu luonnonhoitosuunnitelma vuonna 2024.

2 Suunnittelualueen tarkastelu

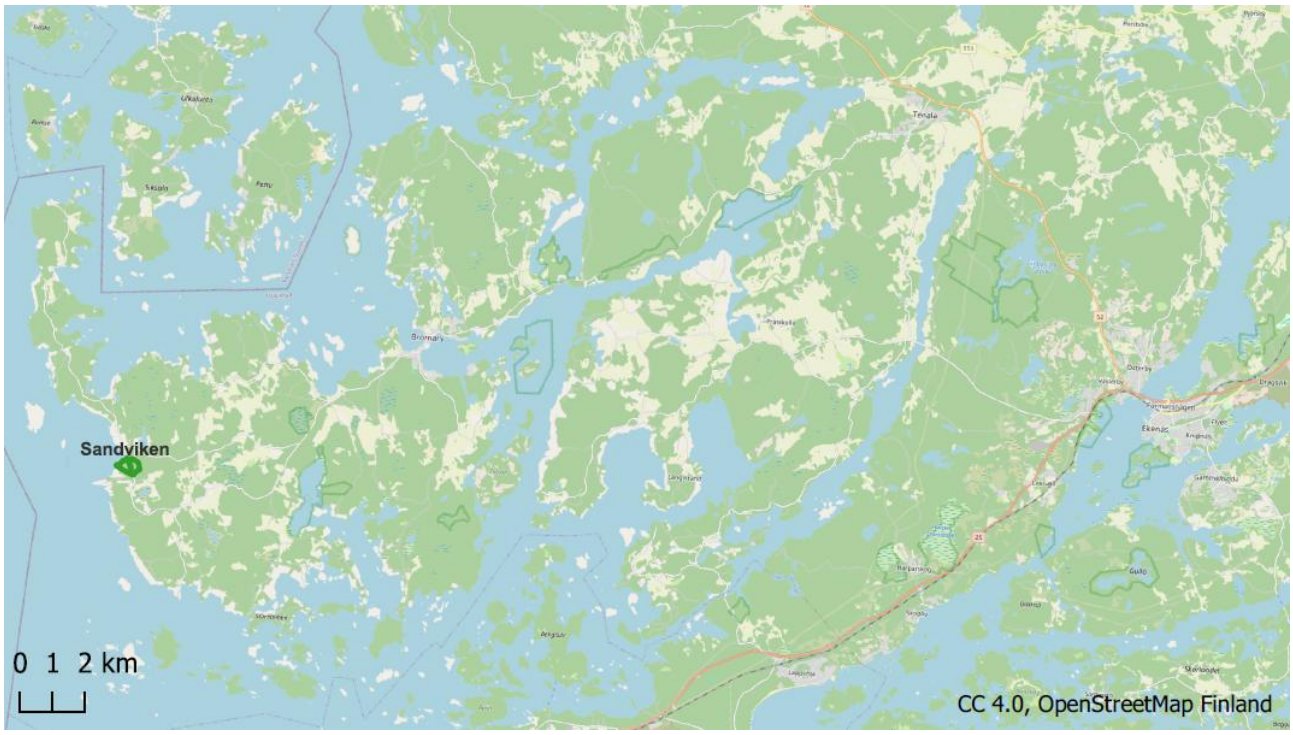
2.1 Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

Sandvikenin virkistysalue sijaitsee Bromarvissa, Raaseporin ja samalla koko Uudenmaan läntisimmässä kolkassa. Virkistysalue on kooltaan 21 hehtaaria.

Uudenmaan liiton saavutettavuusaineisto kertoo, kuinka suuri väestömäärä voi saavuttaa tietyn alueen tieverkkoa pitkin 30 minuutin kuluessa. Tässä aineistossa Sandviken kuuluu luokkaan 101–1000 henkilöä.

Uudenmaan liiton kartta-aineistoa Uudenmaan eri osien saavutettavuudesta. Sandvikenin virkistysalueen sijainti on merkitty nuolella.

Sandvikenin virkistysalueen sijainti Raaseporin läntisimmässä osassa.

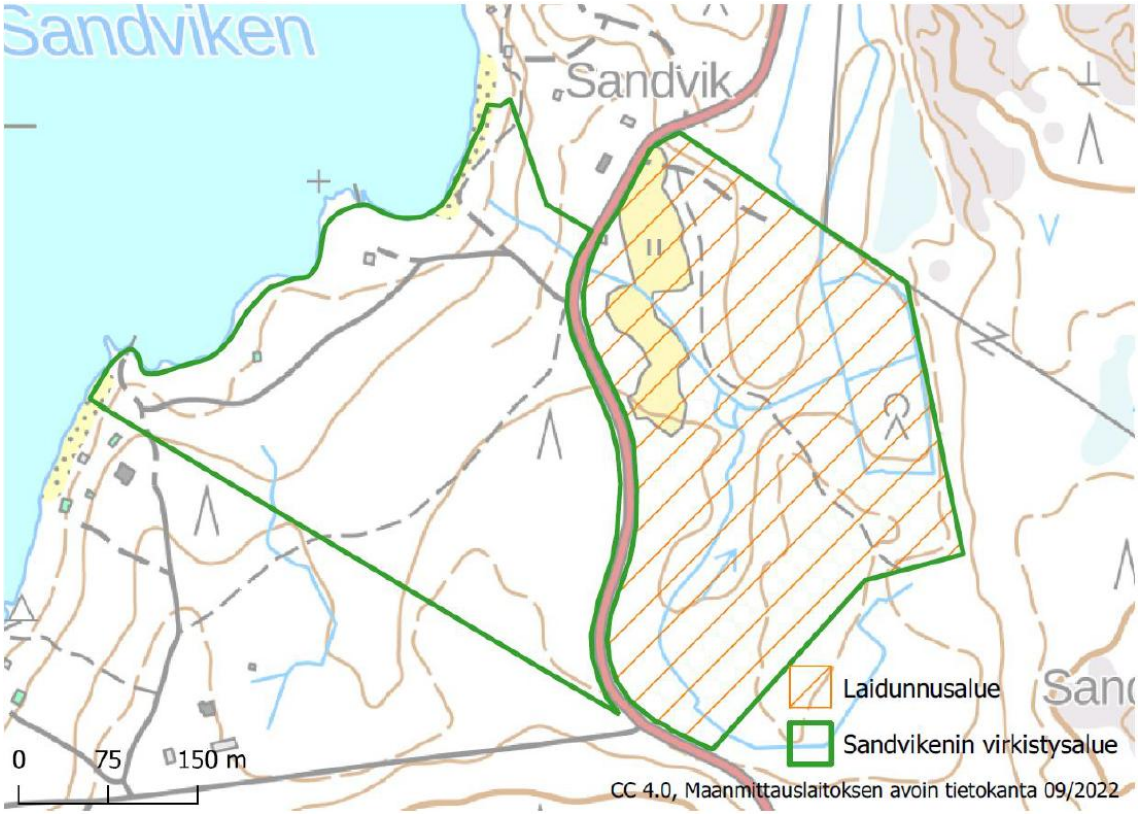
2.2 Kehittämisen suunnittelua ohjaavat asiakirjat

Uusimaa-kaava 2050, Uudenmaan liitto 2020

Uudenmaan maakuntakaavassa Sandvikenin virkistysalue on osoitettu virkistyskäytön kohdealueeksi, jolla osoitetaan sijaintiin ja muihin ominaisuuksiin perustuvia maakunnallisen virkistysalueverkoston ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta tärkeitä yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuja alueita, joiden pinta-ala on alle 50 hehtaaria. Näiden alueiden suunnittelussa on huomioitava niiden kehittäminen osana maakunnallista virkistysalueverkostoa sekä erityisesti kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, luonnon monimuotoisuuteen ja alueiden sijaintiin osana ekologista verkostoa. Lisäksi virkistysalueen länsiosa on osa Piparuddenin pohjavesialuetta.

Vanhan laidunalueen ennallistamissuunnitelma, Uudenmaan elinvoimakeskus 2026

Uudenmaan elinvoimakeskus laati ennallistamissuunnitelman Sandvikenin virkistysalueen itäpuolisen osan vanhan laidunalueen ennallistamiseksi osana harvinaistuneiden perinnebiotooppien (niityt ja hakamaat) monimuotoisuuden turvaamista. Suunnitelma ja sen toteutus tehtiin osana elinvoimakeskuksen omaa Helmi-elinympäristörahoitusta valtion varoin.

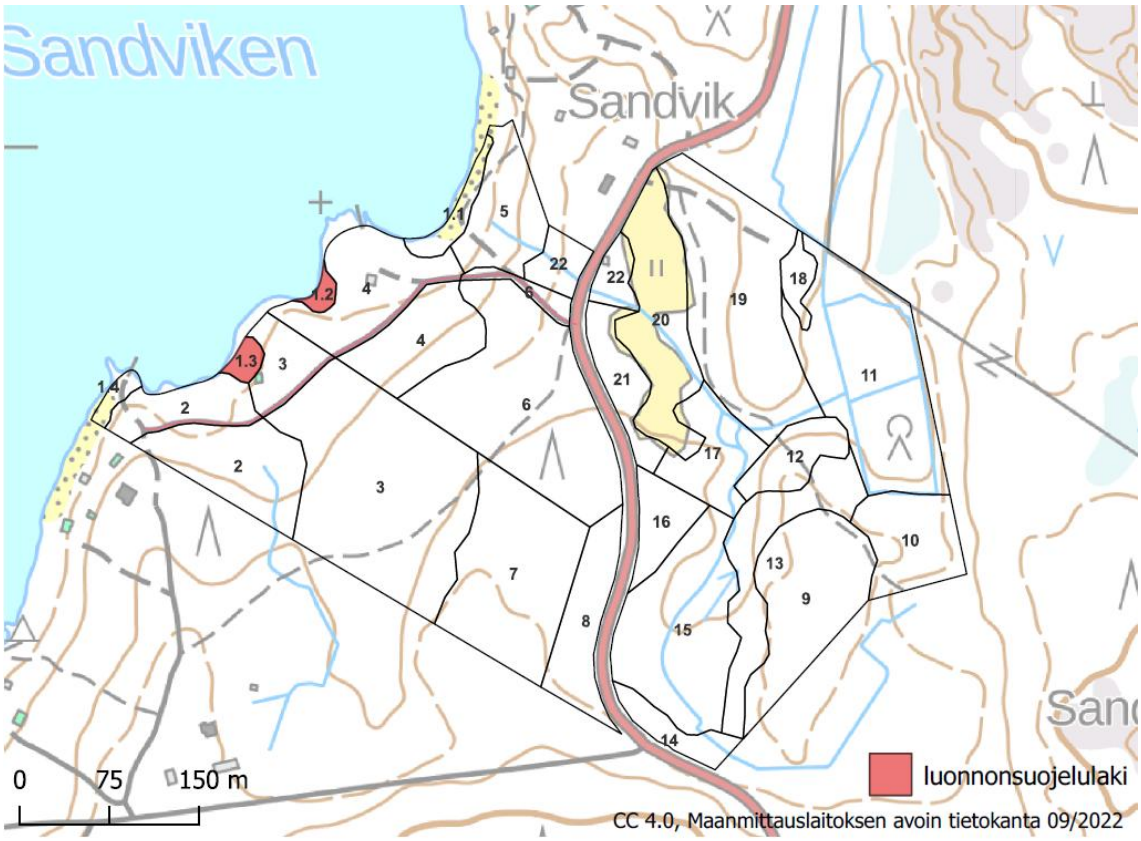

Kartta ennallistamista koskevasta laidunalueesta.

2.3 Luonnon yleispiirteet

Sandvikenin virkistysalueen rantaviivaa hallitsevat hiekkarannat, jotka vaihettuvat rantavyöhykkeen jälkeen järeäpuustoisiin mäntyvaltaisiin kangasmetsiin. Metsiin on aiempien harvennusten myötä syntynyt hiljalleen alikasvostaimiainesta ja siten paikoin puuston kaksijaksoisuuden rakennepiirteitä. Virkistysalueen itäosaa puolestaan hallitsivat aiemmin metsittymisen myötä umpeenkasvaneet vanhat pellot ja niityt erityisesti alavimmilta osilta, jotka ovat olleet käytössä hakamaisina laitumina vielä 2000-luvulla. Näitä reheviä ruohoisia itäosan metsiköitä on ennallistettu niitty- ja hakamaiksi yhteistyössä Uudenmaan elinvoimakeskuksen kanssa vuonna 2026. Niitty- ja hakamaisia alueita ympäröivät havupuuvaltaiset kangasmetsät.

2.4 Arvokkaat luontokohteet ja lajisto

Kartta alueen arvokkaista elinympäristöistä.

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luontotyyppejä edustavat merenrannan pienialaiset luonnontilaiset hiekkarannat (1.2 & 1.3).

3 Käytön ja hoidon periaatteet

3.1 Virkistyskäyttö

Virkistyskäyttö Uuvin alueilla pohjautuu perusperiaatteiltaan jokaisenoikeuksien noudattamiseen. Alueilla tarjotaan virkistyskäyttöä tukevia peruspalveluita (esimerkiksi opasteet ja merkityt reitit, tauko- ja tulipaikat rakenteineen, laiturit, kuivakäymälät, pysäköintipaikat).

Uudenmaan asukasluku kasvaa jatkuvasti, ja samanaikaisesti myös luonnon virkistyskäyttö, monenlainen luontoliikunta sekä luontomatkailu kasvattavat suosiotaan. Tämä näkyy monin tavoin myös Uuvin virkistysalueilla. Erilaiset käyttäjäryhmät kaipaavat yhä enenevässä määrin tarpeisiinsa soveltuvia palveluita, joiden tarjontaa Uuvi pyrkii alueillaan parantamaan.

Monilla virkistysalueilla on kysyntää myös erilaisille kaupallisesti tuotetuille palveluille (esim. erilaiset opastus- ja ohjelmapalvelut, välinevuokraus, kahvila-, ravintola- ja majoituspalvelut jne.). Uuvi ei itse tuota tällaisia palveluita, mutta niitä voidaan tarjota alueiden käyttäjille yhteistyöyritysten kautta.

Palveluiden suunnittelua ja mitoittamista kunkin virkistysalueen käyttäjien ja käyntimäärien kannalta mielekkäästi edesauttaa alueiden profilointi. Siinä pyritään tunnistamaan alueen vahvuudet ja heikkoudet sekä keskeiset käyttäjäryhmät ja heidän tarpeensa. Näiden kautta tarkastellaan erilaisten mahdollisten kehityskulkujen vaikutusta alueen virkistyskäyttöön ja kestävyyteen. Ohjaavana teemana käytön ja hoidon suunnittelussa on alueiden luonto-, maisema-, kulttuurihistoria- ja virkistyskäyttöarvojen säilyminen.

Soveltava luontoliikunta ja esteettömyys ovat läpileikkaava teema Uuvin alueiden kehittämisessä. Ne huomioidaan kullakin alueella mahdollisuuksien mukaan, ja viestinnässä tarjotaan tietoa, jonka avulla kävijät voivat itse arvioida kohteen soveltuvuuden omiin tarpeisiinsa.

Useimmilla Uuvin virkistysalueilla, ja myös Sandvikenissä, noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatetta eli kävijät huolehtivat itse roskansa pois alueelta.

3.2 Luonnonhoito

Sandvikenin hiekkarannat sekä valoisat kangasmetsät muodostavat virkistysalueen luonnollisen viehätysvoiman. Virkistysalueen luonnonhoidossa toteutetaan virkistyskäyttöä ja luonnon elinvoimaisuutta palvelevia toimenpiteitä. Virkistyskäytön kannalta on olennaista, että alueella on viihtyisää kulkea, ja samalla kävijällä on mahdollisuus havainnoida ympäristöään, niin alueen sisäistä lähimaisemaa kuin maisemaa alueen ulkopuolella.

Sandvikenissä rantaluonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, kangasmetsien puuston eri-ikäisrakenteisten piirteiden lisääminen sekä perinnebiotooppien ennallistamismahdollisuudet ovat luonnonhoidon keskeisiä teemoja. Luonnon monimuotoisuuden kannalta on tärkeää turvata alueella esiintyvien arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet ja niissä esiintyvän lajiston elinolot.

4 Suunnittelualueen virkistyskäytön nykytila

4.1 Vetovoimatekijöiden analyysi

Matka Sandvikeniin on elämys itsessään, sillä sinne johtava tie mutkittelee ja polveilee poikkeuksellisen kauniissa harjumaisemissa. Matkalla ohitetaan myös kapealla kannaksella sijaitseva, idyllinen Bromarvin kylä. Meri välkehtii molemmin puolin, ja tietä reunustavat jykevät tammirivistöt sekä vanhat pihapiirit. Perillä odottaa rauhallinen merenrantakohde, jota moni kuvaa kätketyksi helmeksi. Auto- ja pyörämatkalaisten lisäksi Sandvikenissä käy melojia, joille alueen matalat rannat sopivat hyvin.

Sandvikenin virkistysalueen käyttö kietoutuu vahvasti merenrannan ympärille. Pisimmän päärannan hieno hiekka kutsuu nauttimaan rantaelämästä, ja suurin osa kauniiden kesäpäivien kävijöistä hakeutuu juuri sinne. Omaa rauhaa arvostaville on päärannasta erillään kaksi pienempää hiekkapoukamaa, joita erottavat toisistaan puustoiset niemenkärjet. Virkistysalueelta avautuvat näkymät aavalle Bolaxfjärdenille, joka liittyy Turunmaan saariston eteläosaan.

Merenrantakaistaleen lisäksi Sandvikeniin saapuvia ilahduttaa kangasmetsä marjoista notkuvine mustikkamättäineen ja niiden lomassa lymyilevine sienisaaliineen. Metsän reuna-alueet sopivat erinomaisesti telttailuun. Sandvikenin itäosan vanhat, umpeenkasvaneet pelto- ja niittyalueet eivät sen sijaan ole houkutelleet kulkijoita, ja niiden palauttaminen laidunkäyttöön vuonna 2026 onkin ollut positiivinen asia myös virkistyskäytölle. Nyt alueelle saavuttaessa näkee perinteistä laidunympäristöä, ja kesäisin myös laiduntavia lampaita.

Vain parin kilometrin päässä Sandvikenistä sijaitsee suosittu Padvan uimaranta, jossa on tarjolla enemmän palveluita kuin Sandvikenissä. Padvan alueella on kuitenkin yleiseen uimarantaan sekä luonnonsuojelualueeseen liittyviä rajoituksia, eikä siellä esimerkiksi ole sallittua telttailla eikä ulkoiluttaa koiria.

Kaiken kaikkiaan Sandviken on kelpo retkikohde niin lähiseudulta tulevien rantapiipahdukseen kuin yönyliretkeen niille, jotka eivät kaipaa mahdollisuutta tulentekoon.

4.2 Virkistyskäytön kysyntä ja tarjonta

Sandvikenissä on pitkään ollut tarjolla vaatimattomat virkistyskäytön peruspalvelut: pysäköintipaikka, infotaulu ja kompostoiva kuivakäymälä. Alueella ei ole tulipaikkaa, eikä luvaton tulenteko myöskään ole siellä merkittävä ongelma. Sekä päärannalla että pienemmillä hiekkarannoilla on kuitenkin käyttäjien paikalle tuomia ulkokalusteita, joten taukopaikkarakenteille on alueella selkeä tarve.

Sandvikenissä on tehty jatkuvaa kävijälaskentaa vuodesta 2024 alkaen, ja laskennan perusteella alueelle tehdään noin 3500–4000 käyntiä vuodessa. Virkistysalueiden ja -palveluiden kysyntä on Uudellamaalla yleisesti ottaen kasvussa, mutta Sandvikenin osalta syrjäinen sijainti rajoittaa käyntimäärien kasvua eikä suurta lisäystä ole odotettavissa.

Sandvikenin virkistysaluetta halkova tie jakaa sen selkeästi kahteen osaan: länsipuolen hiekkarantaan ja kangasmetsään sekä itäpuolen laidunalueeseen. Virkistyskäyttö keskittyy läntiselle ranta-alueelle, jossa myös kaikki palvelut sijaitsevat.

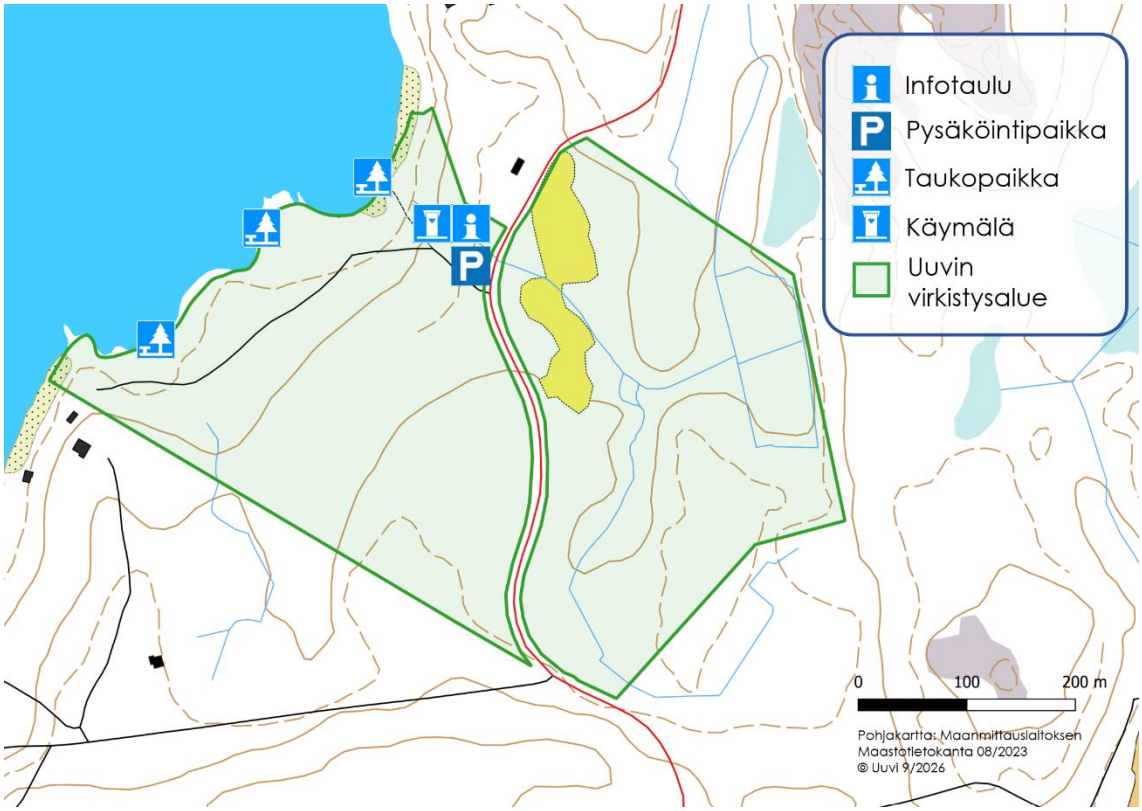
Virkistysalue rajautuu yksityisiin kiinteistöihin, joista päärannan eli pohjoisen puoleisella kiinteistöllä ei ole omaa ranta-aluetta. Tämä aiheuttaa sekaannusta, sillä kävijöille voi helposti syntyä mielikuva rannan osan

kuulumisesta yksityiseen kiinteistöön. Myös keskimmäisen ranta-alueen läheisyydessä sijaitseva vanha venevaja voi luoda väärää mielikuvaa yksityisalueesta.

Monilla virkistysalueilla on kysyntää myös erilaisille kaupallisesti tuotetuille palveluille (esimerkiksi opastus- ja ohjelmapalvelut). Uuvi ei itse järjestä kaupallisia palveluita, mutta niitä voidaan tarjota alueiden käyttäjille yhteistyöyritysten kautta. Sandvikenissä ei harjoiteta luontomatkailutoimintaa eikä alueen potentiaalia luontomatkailun toimintaympäristönä voi pitää merkittävänä. Mikäli kiinnostusta kaupallisten palveluiden tarjoamiselle alueella kuitenkin ilmenee, harkitaan sen toteuttamismahdollisuuksia tapauskohtaisesti, huomioiden muun muassa kestävän matkailun periaatteet ja toiminnan sovittaminen yhteen muun käytön kanssa.

5 Kehittämistoimenpiteet

5.1 Virkistyskäyttö

Kartta Sandvikeniin suunnitellusta palveluvarustuksesta.

Sandvikenissä ylläpidetään pienimuotoista, mutta korkeatasoista virkistyskäytön peruspalveluvarustusta. Päärannalle ja kahdelle pienemmälle rannalle asennetaan Uuvin malliston mukaisia taukopaikkarakenteita, jotka palvelevat rantapiknikille saapujien ja telttailijoiden tarpeita.

Kesällä 2026 Sandvikeniin on rakennettu esteetön, imuautolla tyhjennettävä kuivakäymälä osana laajempaa Uuvin virkistysalueiden käymälöiden uudistushanketta. Tilava, esteetön kuivakäymälä hoitopöytineen palvelee hyvin alueen käyttöä ja esimerkiksi lapsiperheiden tarpeita. Sandvikenissä ei ole muita esteettömiä palveluita, mutta maasto on kuitenkin varsin tasaista ja pääosin hiekkapohjaiset polut ovat leveitä, joten hiekkarannalle ja muuallekin metsään on helppo kulkea. Helppo liikkuminen huomioidaan myös alueen viestinnässä.

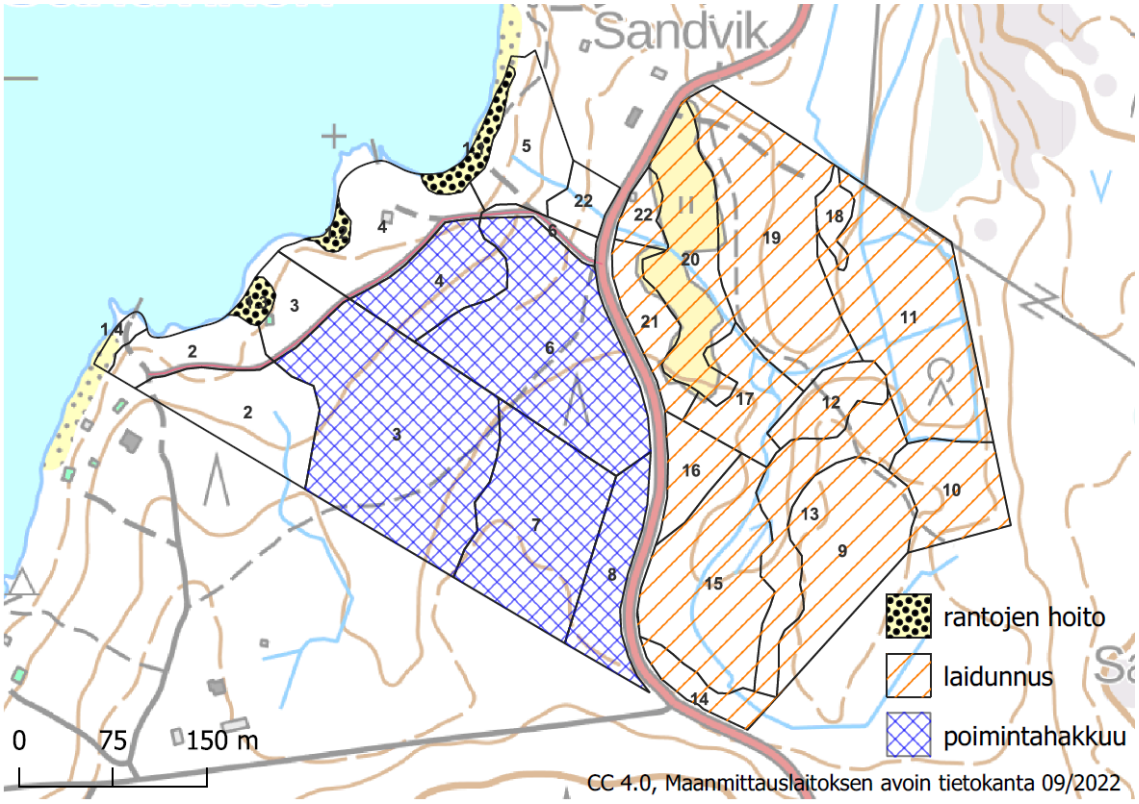
Toimenpide: Palveluvarustuksen uusiminen
Toimenpiteen kuvaus: • Päärannalle ja kahdelle pienemmälle hiekkarannalle rakennetaan Uuvin malliston penkeistä ja pöytä-penkkiryhmistä taukopaikat. • Keskimmäisen ranta-alueen yhteydessä sijaitseva vanha, huonokuntoinen venevaja puretaan. • Pysäköintialueella sijaitsevan infotaulun sisältö uusitaan vastaamaan uusia palveluita.
Toimenpiteen tarkoitus:

Sekalaisten ulkokalusteiden korvaaminen Uuvin malliston mukaisilla taukopaikkarakenteilla kohentaa alueen yleisilmettä. Rakenteiden sijoittelulla selkeytetään sitä, mitkä osat rannasta kuuluvat yleisessä käytössä olevaan virkistysalueeseen. Huonokuntoisen ja vailla käyttöä olevan venevajan purkaminen on tarpeen, ja sen paikalle muodostuu erityisen hyvin telttailuun sopiva alue, mikä tukee alueen käyttöä yönylikohteena. Infotaulusta ovat saatavilla ajantasaiset tiedot alueen palveluista ja ohjeet siellä toimimisesta. Tietoa on tarjolla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
Toimenpiteen toteuttamisen kustannusarvio: Virkistyskäytön palvelurakenteiden materiaalikustannus, 3000 € (alv. 0 %) Vanhan venevajan purkaminen, 3000 € (alv. 0 %)
Toimenpiteen ajankohta: 1–2 vuotta

5.2 Luonnonhoito

Sandvikenin virkistysalueen hiekkarannoilla on tehty rehevöittävän leväaineksen poistamista sekä epäedustavan kasvillisuuden kitkemistä/niittämistä osana Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin luonnonhoitohankkeita vuosien 2020–2025 aikana. Hiekkarantojen hoitoa on jatkettu ostopalveluna yritykseltä vuonna 2026.

Lisäksi Uudenmaan elinvoimakeskus on toteuttanut niitty- ja hakamaiden ennallistamista virkistysalueen itäosassa osana Ympäristöministeriön HELMI-ohjelmaa 2026. Ennallistamisen suunnittelu ja toteutus on katettu kokonaan HELMI-ohjelmasta valtion varoin.

Kartta alueelle suunnitelluista luonnonhoitotöistä.

Toimenpide: Rantojen hoito
Toimenpiteen kuvaus: • Rehevöittävän leväaineksen (pl. rakkohauru ja meriajokas) poistaminen sekä epäedustavaa kasvillisuutta niitetään/kitketään.
Toimenpiteen tarkoitus: Rantaluonnon monimuotoisuuden sekä ranta-alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien ylläpito.
Toimenpiteen toteuttamisen kustannusarvio: 2022–2025 osana kunta- ja järjestö-Helmi-ohjelmaa, 500–1000 €/v (alv. 0 %) 2026 yksityinen yritys, 2600 €/v (alv. 0 %)
Toimenpiteen ajankohta: Vuosittain

Toimenpide: Laidunnus
Toimenpiteen kuvaus: • Uudenmaan elinvoimakeskuksen kevättalvella/keväällä 2026 ennallistama umpeenkasvaneiden niitty- ja hakamaiden hallitsema alue, jota on tarkoitus hoitaa laiduntamalla. Tätä varten laaditaan sopimus lampurin kanssa.
Toimenpiteen tarkoitus: Harvinaistuneiden perinnebiotooppien (niityt ja hakamaat) säilymisen ja monimuotoisuuden turvaaminen sekä erilaisten nähtävyyksien mahdollistaminen osana alueen virkistyskäyttöä.
Toimenpiteen toteuttamisen kustannusarvio: Ei kuluja eikä tuloja.
Toimenpiteen ajankohta: Vuosittain

Toimenpide: Poimintahakkuu
Toimenpiteen kuvaus: • Mäntyvaltaisten kangasmetsien harventaminen harvaan asentoon metsikkökuvioilla 3; 4; 6; 7 & 8.
Toimenpiteen tarkoitus: Metsiköiden kaksijaksoisen puustorakenteen kehittymisedellytysten parantaminen (alikasvoksen kehittyminen sekä taimettumisen jatkuminen) valoisuutta lisäämällä, myös pitäen silmällä metsiköiden kehittymistä eri-ikäisrakenteisiksi pitkällä aikavälillä. Lisäksi virkistysalueen sisäisen lähimaiseman havainnointimahdollisuuksien parantaminen.
Toimenpiteen toteuttamisen kustannusarvio: Arvioitu puukauppatulo, n. 25 000 € (alv. 0 %) Pienpuustonhoitokulut rantapolun tiheimpien paikkojen tuntumassa, n. 1000 € (alv. 0 %)
Toimenpiteen ajankohta: 0–5 vuotta

6 Lähteet

Uudenmaan liitto. 2020. Uusimaa-kaava 2050-yhdistelmämaakuntakaava.

Uudenmaan elinvoimakeskus. 2026. Laidunalueen ennallistamissuunnitelma.

7 Liitteet

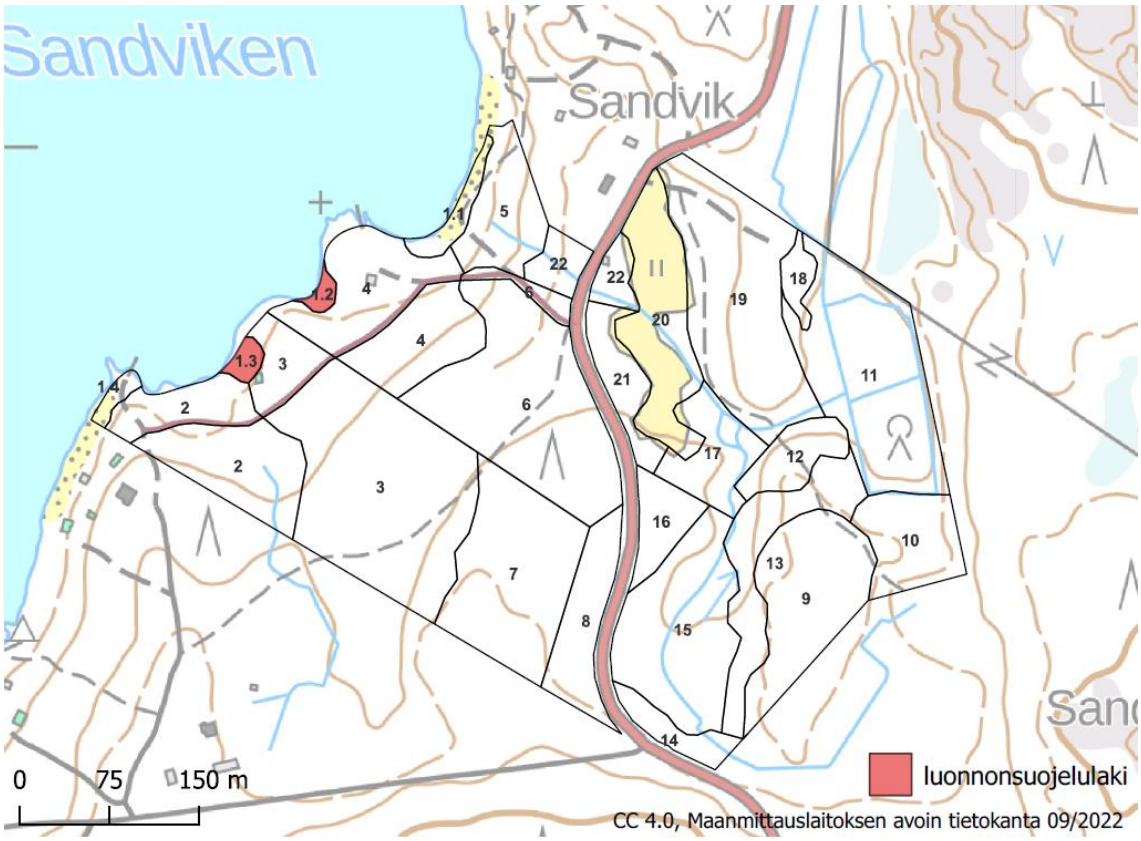
7.1 Sandvikenin virkistysalueen luonnonhoitosuunnitelma 2024–2034

Yleistä

Sandvikenin virkistysalueen rantaviivaa hallitsevat luonnontilaiset hiekkarannat sekä somerikot, jotka vaihettuvat rantavyöhykkeen jälkeen uudistuskypsiin mäntyvaltaisiin kangasmetsiin. Metsiin on hiljalleen syntynyt aiempien harvennusten myötä alikasvostaimiainesta ja siten paikoin puuston kaksijaksoisuuden rakennepiirteitä. Virkistysalueen itäosaa puolestaan hallitsevat metsittymisen myötä umpeenkasvaneet vanhat pellot ja niityt, jotka ovat olleet käytössä hakamaisina laitumina vielä 2000-luvulla. Näitä reheviä ruohoisia itäosan metsiköitä ympäröivät havupuuvaltaiset varttuneet ja uudistuskypsät kangasmetsät.

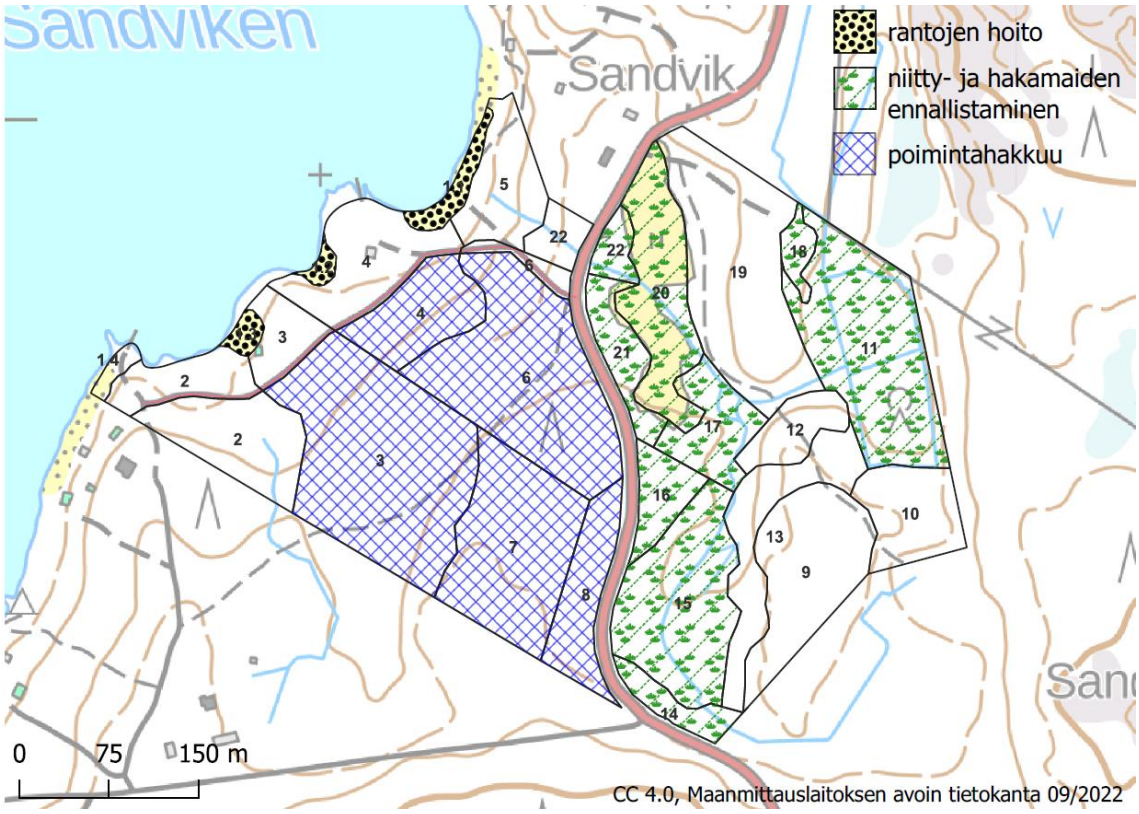
Virkistysalueella ei ole voimassa asema- eikä yleiskaavaa, mutta Uusimaa 2050 - yhdistelmämaakuntakaavassa alue on osoitettu virkistyskäytön kohdealueeksi. Tällä merkinnällä osoitetaan sijaintiin ja muihin ominaisuuksiin perustuvia, maakunnallisen virkistysalueverkoston ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta tärkeitä yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuja alueita, joiden pinta-ala on alle 50 hehtaaria. Näiden alueiden suunnittelussa on huomioitava niiden kehittäminen osana maakunnallista virkistysalueverkostoa sekä erityisesti kiinnitettävä huomiota ympäristön laatuun, luonnon monimuotoisuuteen ja alueiden sijaintiin osana ekologista verkostoa. Lisäksi virkistysalueen länsiosa kuuluu Piparuddenin pohjavesialueeseen.

Arvokkaat elinympäristöt ja lajisto

Luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja luontotyyppejä edustavat merenrannan pienialaiset luonnontilaiset hiekkarannat (1.2 & 1.3).

Luonnonhoitotoimenpiteet

Alueelle suunnitelluilla luonnonhoitotoimilla tuetaan sekä luonnon monimuotoisuutta että ympäristön viihtyisyyttä ja luonnon havainnointimahdollisuuksia virkistyskäytön näkökulmasta. Rantojen hoidossa kuvioilla 1.1–1.3 keskitytään rehevöittävän leväaineksen (pl. rakkohauru ja meriajokas) poistamiseen sekä epäedustavan kasvillisuuden niittämiseen/kitkemiseen, jotta hiekkarantaluontotyyppien ominaispiirteet säilyvät luonnon monimuotoisuuden kannalta sekä luonnon virkistyskäyttömahdollisuudet pysyvät mielekkäinä. Metsikkökuvioilla 3; 4; 6; 7 & 8 toteutetaan poimintahakkuu metsiköiden eri-ikäisrakenteisten piirteiden ja luontaisen uudistumisen voimistamiseksi sekä samalla metsiköiden sisäisen lähimaiseman avartamiseksi.

Virkistysalueen itäosan vanhoja umpeenkasvaneiden niitty- ja hakamaiden ennallistamismahdollisuuksia selvitetään (kuviot 11; 14–18 & 20–22) esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana, jolla voidaan turvata harvinaistuneiden laidunluontotyyppien säilyminen sekä tarjota erilaista nähtävää alueen kävijöille virkistyskäytön näkökulmasta.

Kuvio 1.1

Hiekkaranta, mutta Sandvikenin ranta-alueista kuitenkin rehevöitymisestä johtuen lajistollisesti epäedustavin. Rantalajistosta esiintyy rantavehnää, suola-arhoa ja maltsoja, mutta myös laaja ja rehevöitynyt kasvusto ohdakkeita, nokkosta, tatarta ja pujoa. Lisäksi vieraslajeista valkokarhunköynnöstä.

Rehevöittävän leväaineksen (pl. rakkohauru ja meriajokas) poistamista rannalta vuosittain jatketaan ja lisäksi rehevöityneen osan epäedustavaa kasvillisuutta niitetään/kitketään.

Kuvio 1.2

Luonnontilainen hiekkaranta (luonnonsuojelulaki), joka lajistollisesti ja luonnontilaltaan edustava. Rantalajistosta esiintyy mm. rantavehnä, suola-arho, maltsat, ketohanhikki.

Rehevöittävän leväaineksen (pl. rakkohauru ja meriajokas) poistamista rannalta vuosittain jatketaan.

Kuvio 1.3

Luonnontilainen hiekkaranta (luonnonsuojelulaki), joka lajistollisesti ja luonnontilaltaan edustava. Rantalajistosta esiintyy mm. rantavehnä, suola-arho, maltsat.

Rehevöittävän leväaineksen (pl. rakkohauru ja meriajokas) poistamista rannalta vuosittain jatketaan ja lisäksi eteläosasta niitetään/kitketään epäedustavaa kasvillisuutta (mm. pujo ja tatar).

Kuvio 1.4

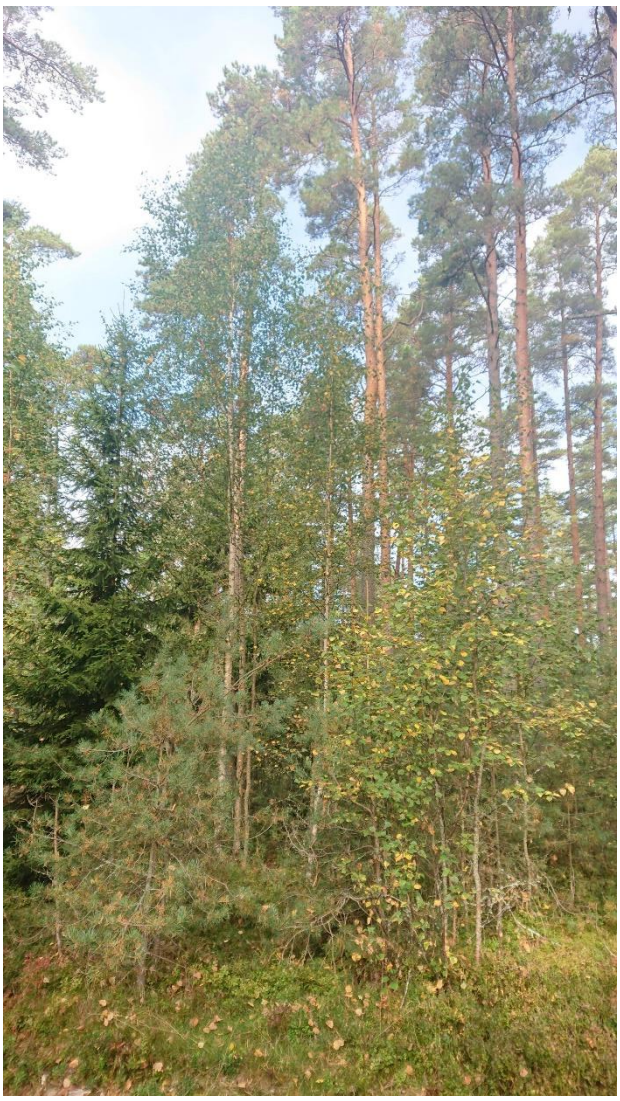
Luonnontilainen Itämeren kivikkorannan ja hiekkarannan yhdistelmä, joka lajistollisesti edustava. Rantalajistosta esiintyy mm. rantavehnä, suola-arho, merikaali.

Kuvio 2

Kaksijaksoinen uudistuskypsä männikkö, jossa alikasvoksen nuori rauduskoivu- ja kuusivaltainen kasvatusmetsä. Rannan tuntumassa kapea tervaleppävyöhyke. Kasvupaikaltaan karuleimainen merellinen tuore kangas.

Kuvio 3

Uudistuskypsä männikkö, joka on kasvupaikaltaan kuivahko kangas. Männyntaimia ja taimiryhmiä on paikoitellen.

Poimintahakkuu (vain polkuun saakka) metsikön puuston eri-ikäisten rakennepiirteiden edistämiseksi ja sisäisen lähimaiseman avartamiseksi.

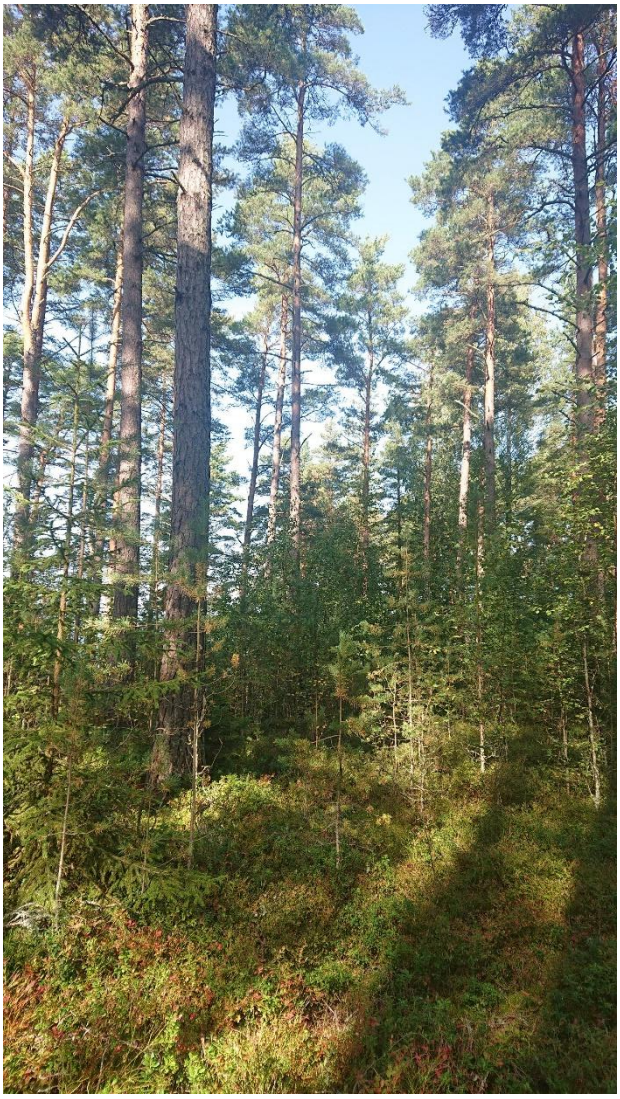

Kuvio 4

Kaksijaksoinen uudistuskypsä männikkö, jossa alikasvoksen varttunut sekapuustoinen taimikko. Kasvupaikaltaan kuivahko kangas. Rannan tuntumassa rehevämpi, ruohoinen kapea tervaleppävyöhyke.

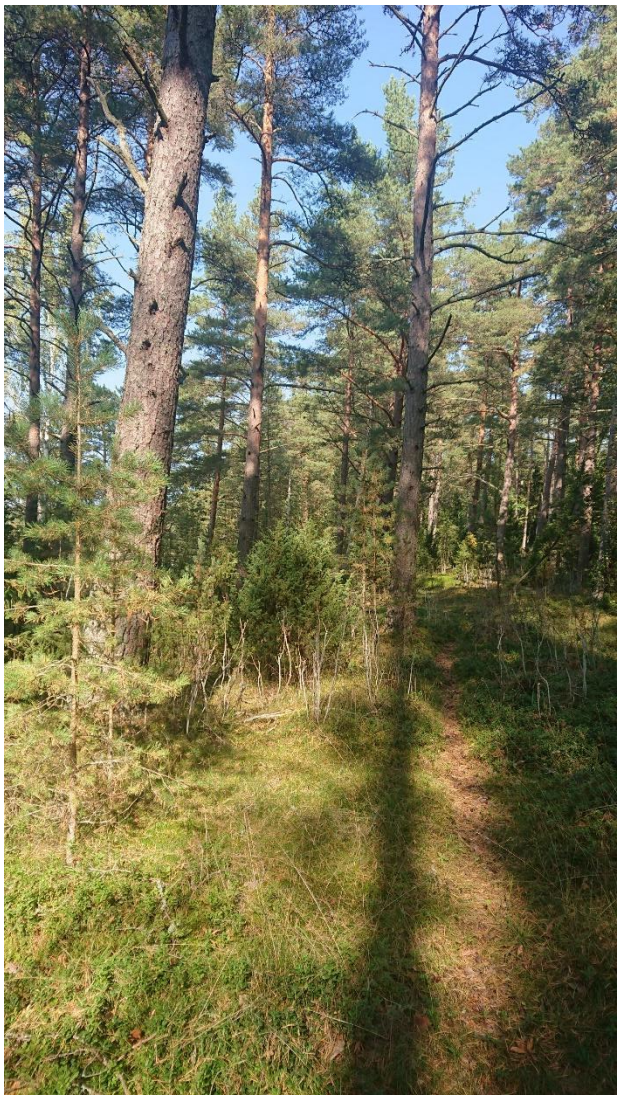
Pienpuustonhoito ja poimintahakkuu metsikön avaruuden ja puuston eri-ikäisten rakennepiirteiden edistämiseksi ja sisäisen lähimaiseman avartamiseksi. Poimintahakkuu vain polkuun saakka.

Kuvio 5

Uudistuskypsä männikkö, joka on kasvupaikaltaan karuleimainen merellinen kuivahko kangas. Alikasvoksena paikoin mäntyjä ja katajia. Idästä tulevan laskuojan varressa yksittäisiä vaahteroita.

Kuvio 6

Uudistuskypsä männikkö, joka on kasvupaikaltaan kuivahko kangas. Männyntaimia ja taimiryhmiä on paikoitellen.

Poimintahakkuu (vain polkuun saakka) metsikön puuston eri-ikäisten rakennepiirteiden edistämiseksi ja sisäisen lähimaiseman avartamiseksi.

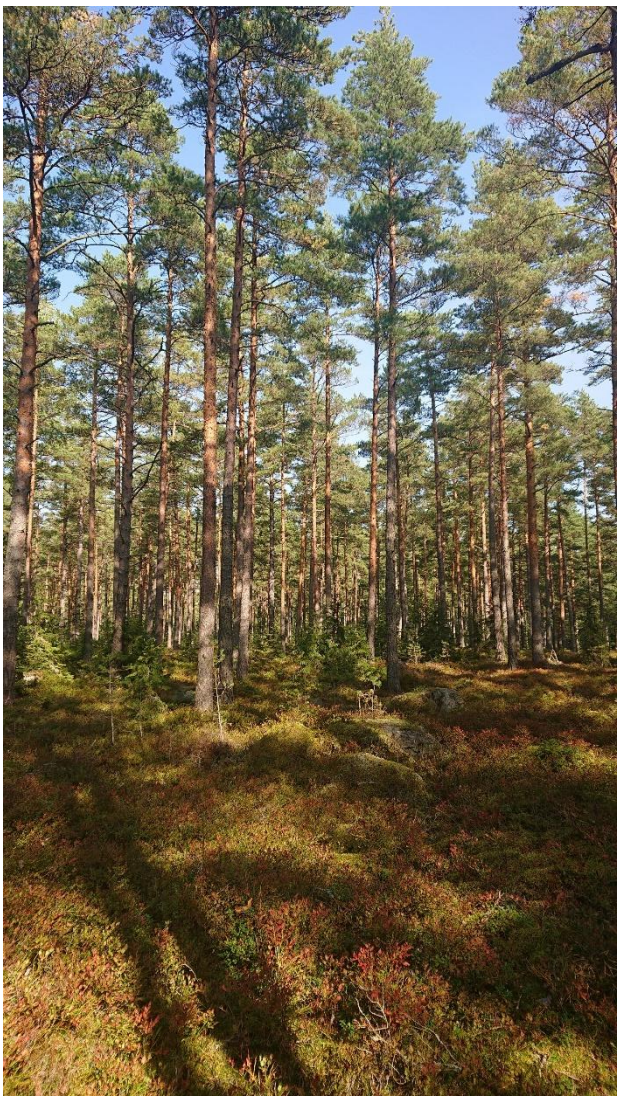

Kuvio 7

Uudistuskypsä männikkö, joka on kasvupaikaltaan kuivahko kangas. Männyntaimia ja taimiryhmiä on paikoitellen.

Poimintahakkuu metsikön puuston eri-ikäisten rakennepiirteiden edistämiseksi ja sisäisen lähimaiseman avartamiseksi.

Kuvio 8

Uudistuskypsä männikkö, joka on kasvupaikaltaan kuivahko kangas. Männyntaimia ja taimiryhmiä on paikoitellen.

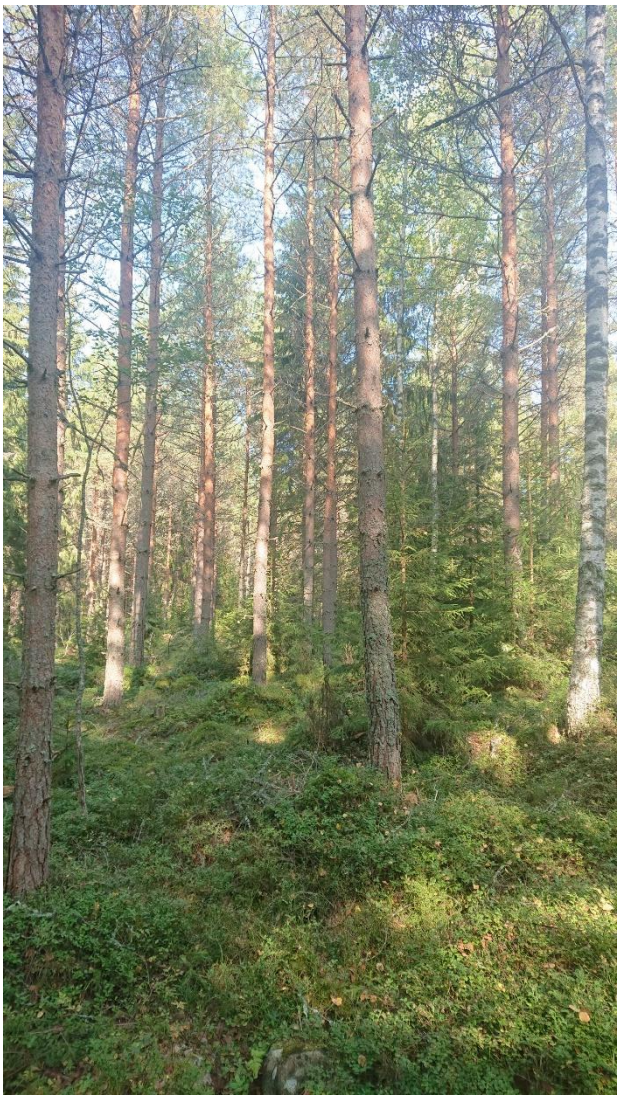
Poimintahakkuu metsikön puuston eri-ikäisten rakennepiirteiden edistämiseksi ja sisäisen lähimaiseman avartamiseksi.

Kuvio 9

Varttunut mäntyvaltainen kasvatusmetsä, jossa seassa kuusia ja rauduskoivuja. Kasvupaikkana on tuore kangas, mutta viljavuus vaihtelee laikuittain.

Kuvio 10

Kuusi- ja mäntyvaltainen nuori kasvatusmetsä, joka on aikanaan istutettu päätehakkuun jälkeen. Puusto on tilajakaumaltaan epätasainen ja männyt kärsineet pahoin hirvieläintuhoista. Kasvupaikkana on tuore kangas.

Kuvio 11

Metsittynyt vanha pelto, jonka puuston muodostaa varttunut rauduskoivikko. Seassa paikoin myös kuusia ja mäntyjä. Kasvupaikkana on lehto, jossa kasvillisuudessa esiintyy mm. lehtokorte, mesiangervo, ohdakkeet, alpit, suursaniaiset.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 12

Varttunut kuusivaltainen taimikko, jossa on seassa myös mäntyjä ja koivuja. Lisäksi kuviolle on aikanaan jätetty ylispuumäntyjä säästöpuiksi. Kasvupaikkana on tuore kangas, joka vaihettuu paikoin lehtomaiseksi.

Kuvio 13

Uudistuskypsä kuusivaltainen sekametsä, jossa on seassa myös mäntyjä ja rauduskoivuja. Taimiainesta on alkanut hiljalleen syntymään alikasvokseksi. Kasvupaikkana on tuore kangas, jossa kuitenkin laikuittain myös lehtomaisen kankaan ruohoja.

Kuvio 14

Ylispuustoinen taimikko, jossa valtajaksona on mäntyvaltainen varttunut taimikko, jossa seassa myös kuusta, koivua ja haapaa. Taimikko kärsinyt paikoin hirvieläintuhoista. Kasvupaikkana on tuore kangas, mutta viljavuus vaihtelee paikoitellen.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 15

Metsittynyt vanha pelto, jonka puuston muodostaa varttunut rauduskoivikko, jossa seassa myös kuusia. Kasvupaikkana on lehto, jossa kasvillisuudessa esiintyy mm. runsaasti käenkaalia, lehto-orvokki, suursaniaiset ja niittykasvillisuudesta vielä paikoin särmäkuisma ja matarat.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 16

Uudistuskypsä männikkö, jossa kasvaa seassa myös rauduskoivuja. Lisäksi paikoin jonkin verran kuusia ja mäntyjä alikasvospuina. Kasvupaikkana on tuore kangas.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 17

Uudistuskypsä koivikko, jossa alikasvoksena tilajakaumaltaan vaihteleva kuusivaltainen nuori kasvatusmetsä. Aiempia merkkejä pelto-/niittykäytöstä. Kasvupaikkana on lehtomainen kangas, joka vaihettuu lehtoon.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 18

Pienialainen niitty, jonka kasvillisuudessa esiintyy mm. särmäkuisma, nurmitädyke, rohtotädyke, siankärsämö, ahosuolaheinä, matarat sekä yksittäiset virnat.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 19

Kaksijaksoinen uudistuskypsä mäntyvaltainen metsikkö, jossa seassa myös kuusia ja rauduskoivuja. Alikasvoksena on varttunut havupuuvaltainen taimikko, joka alkanut kehittymään edellisen harvennuksen jälkeen. Kasvupaikkana on tuore kangas.

Kuvio 20

Metsittyvä pelto/niitty, jonka niittyluonne kärsii pahoin umpeenkasvusta ja rehevöitymisestä. Kasvillisuudessa esiintyy toki yksittäistä niittykasvillisuutta, kuten mm. niittysuolaheinä, rönsyleinikki, niittyleinikki, hiirenvirna.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 21

Uudistuskypsä männikkö, jossa alikasvoksena epätasainen sekapuustoinen taimikko, jossa myös katajaa. Kasvupaikkana on karuleimainen tuore kangas.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

Kuvio 22

Pysäköintialueen ja vanhan talousrakennuksen lähipiiri, joka on rakennettua maata, vaikkakin osittain haka- ja niittymäisiä piirteitä.

Ennallistamismahdollisuuksia niitty-/hakamaaksi selvitetään esimerkiksi osana HELMI-elinympäristöohjelman tarjoamia mahdollisuuksia ELY-keskuksen toteuttamana.

